

35 Finansiella tjänster

35.1 Allmänt

Inom den finansiella sektorn (finansmarknaden) verkar banker och andra kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag, börser, auktoriserade marknadsplatser och clearingorganisationer samt försäkringsbolag, försäkringsmäklare och understödsföreningar.

Undantaget för finansiella tjänster finns i 3 kap. 9 och 10 §§ ML, vilka motsvaras av artikel 13 B.a och d i sjätte direktivet.

35.2 Undantag för bank- och finansieringstjänster samt värdepappershandel

3 kap. 9 § ML

Av 3 kap. 9 § 1 st. ML framgår att omsättning av bank- och finansieringstjänster samt sådan omsättning som utgör värdepappershandel och därmed jämförlig verksamhet är undantagen från skatteplikt. Detta gäller bank- och finansieringsföretag samt även andra typer av företag som tillhandahåller tjänster av nämnda slag. Att omsättning av tjänster i vissa delar inte omfattas av undantaget framgår av 3 kap. 9 § 2 st. ML. Enligt 10 kap. 11 § 2 st. ML föreligger vid sådan omsättning som avses i 3 kap. 9 § utom tredje stycket 2 (förvaltning av värdepappersfond enligt lagen [1990:1114] om värdepappersfonder) rätt till återbetalning av ingående moms, s.k. kvalificerat undantag, dock endast under förutsättning att den som förvärvar varan eller tjänsten bedriver verksamhet utanför EG eller att tjänsten har direkt samband med varor som exporteras till ett land som inte är medlem i EG

35.2.1 Bank- och finansieringstjänster

Bank- och finansieringstjänster

Undantaget omfattar bl.a. räntor samt sådana avgifter och provisioner inom bank- och finansieringsföretagens kontorsrörelse som har samband med in- och utlåning, kreditgarantier, handel med valutor och betalningsförmedling.

Exempel på vad som omfattas av skattefrihet är avgifter för

- kontoutdrag och saldouppgifter,
- gireringar och överföringsuppdrag,
- upplägning av krediter.

Notariatverksamhet

Däremot är notariatverksamhet inte undantagen från skatteplikt. Detta innebär att avgifter för depåer och för notariatförvar samt arvoden för tjänster av juridisk, ekonomisk eller teknisk karaktär, omfattas av skatteplikt. Det kan vara fråga om tjänster avseende skattekonsultation, deklarationer, bokföring, boutredning, privat rådgivning samt övrig juridisk och ekonomisk rådgivning samt förmedlingsprovisioner.

Inkassotjänster

Skatteplikt föreligger även vid bank- och finansieringsföretagens utförande av inkassoupdrag för kunders räkning.

Skatteplikten för inkassotjänster gäller givetvis även rena inkassoföretag och andra som bedriver yrkesmässig inkassoverksamhet. Inkasseraren tillhandahåller uppdragsgivaren/borgenären en tjänst och det är omsättningen av denna som omfattas av skatteplikt. Utlägg för t.ex. expeditionsavgifter hos myndighet inräknas inte i beskattningsunderlaget.

Den ersättning gäldenären, på grund av sin betalningsförsumelse, ska betala borgenären för dennes kostnader för att erhålla betalningen ingår inte i ersättningen för den ursprungligen tillhandahållna varan eller tjänsten. Ersättningen utgör inte omsättning i ML:s mening då denna närmast har karaktär av skadestånd eller sanktion gentemot gäldenären (jfr avsnitt 7 och 12.2).

Bankfack

Uthyrning av bankfack och andra förvaringsutrymmen omfattas inte av skattefriheten.

Administrativa tjänster avseende factoring

Administrativa tjänster avseende factoring ingår inte heller i undantaget från skatteplikt. Med administrativa tjänster avses t.ex. bokförings- och reskontratjänster i samband med factoringen.

Andra administrativa tjänster

Skatteplikt föreligger vidare för omsättning av tjänster avseende bokföring, översättning, fotokopiering och tillhandahållande av programvara samt för kreditupplysning och allmänna administrativa tjänster. Detta gäller även då tjänsterna tillhandahålls åt ett annat finansieringsföretag. I det fall sådan tjänst tillhandahålls åt ett annat företag som ingår i samma mervärdesskattegrupp som det tillhandahållande företaget föreligger dock ingen omsättning och därmed inte skattskyldighet (jfr 6 a kap. ML och avsnitt 9.10).

Varor	<p>Finansieringsföretags omsättning av varor som enligt köpeavtal återtagits av företaget är skattepliktig enligt 3 kap. 24 § 3 st. ML.</p> <p>Likaså är bankernas försäljning av artiklar som inköpts för försäljning till kunder skattepliktig.</p>
Förhandsbesked Förmedling av låneansökning	<p>Fastighetsmäklares förmedling av låneansökningar, vilka föregåtts av viss kreditbedömning, till bank har inte ansetts utgöra en bank- eller finansieringstjänst enligt GML.</p> <p>Bolaget överklagade. RR gjorde samma bedömning som SRN och fastställde nämndens förhandsbesked (RÅ 1994 not. 13). Förhandsbeskedet är dock numera inte tillämpligt p.g.a. EG-domstolens dom C-2/95, Sparekassernes Datacenter (SDC). I nämnda dom fastslog domstolen i fråga om tolkningen av artikel 13 B.d punkterna 3 - 5 i sjätte direktivet (motsvarande 3 kap. 9 § ML) att undantaget från skatteplikt inte är beroende av att transaktionerna utförs av en viss typ av företag. EG-domstolen förklarade vidare att undantaget inte heller är avhängigt av att tjänsten utförs av ett företag som har ett rättsförhållande med den slutliga kunden.</p>
Värdering av fastighet	<p>Ett företag åtog sig att på uppdrag av en bank i samband med långivning utföra värderingstjänster av fastigheter. RR ansåg att företaget utförde skattepliktiga tjänster (RÅ 1992 not. 209).</p>
Drift- och utveckling av datasytem/ hantering av system för förmedling av betalning	<p>Ett företag svarade för drift och utveckling av datasystem för en bank. Företaget hanterade dessutom system för betalningsförmedling och clearing för banken. Även bankens datasystem för internredovisning hanterades av företaget. RR ansåg att företaget tillhandahöll skattepliktiga tjänster (RÅ 1992 not. 210). Även beträffande detta rättsfall måste EG-domstolens dom C-2/95, SDC, beaktas. Av denna dom framgår att tjänstens natur ska vara det avgörande och inte att tjänsten utförs av viss typ av företag eller att rättsförhållandet föreligger med slutlig kund. Jfr också RÅ 1999 not. 46 (se nedan).</p>
Förvaltning av lånerevers	<p>I RÅ 1996 not. 243 avseende ett överklagat förhandsbesked har RR uttryckt att ledning för tolkning av begreppet finansieringstjänst enligt ML och GML kan hämtas från lagen (1992:1610) om kreditmarknadsbolag. Enligt den lagen anses med finansieringsverksamhet näringsverksamhet som har till ändamål att lämna eller ställa garanti för kredit, förmedla kredit till konsumenter eller medverka till finansiering genom att förvärva fordringar eller upplåta lös egendom till nyttjande. I det aktuella förhandsbeskedet ansågs sökandebolagets förvaltning av säljarreverser i fastighetsaffärer som skattepliktig omsättning. Även om tjänsten innehöll inslag som kunde falla in under begreppet</p>

finansieringsverksamhet ansågs dessa moment som underordnade led i tillhandahållandet.

Omsättning av drivmedel i flera led

RR har fastställt SRN:s förhandsbesked angående oljebolagens kontokortsrabatter att omsättning av drivmedel från återförsäljare till sökandebolaget och därefter till kontokortshavaren inte kunde ses som en finansiell tjänst utan som en omsättning av vara dels mellan återförsäljare och sökandebolaget och dels mellan sökandebolaget och kontokortshavaren. Jfr avsnitt 7.2 (RÅ 1997 not. 180).

Förmedling av bostadslån

I ett förhandsbesked 1997-01-23 (överklagat av RSV) har SRN ansett att hanteringen av långfristiga bostadskrediter mellan en bank och ett kreditmarknadsbolag utgjorde kreditförmedling och omfattades av undantaget för finansiella tjänster. RR gjorde en delvis annan bedömning än SRN (RÅ 1998 not. 111). RR anförde att ansökningen och förhandsbeskedet fick anses avse tjänster som banken A utförde åt kreditmarknadsbolaget B fram till och med beviljat kreditbelopp betalades ut samt tjänster vid omsättning eller övertagande av kredit. RR fann, i likhet med SRN, att bankens tjänster vid omsättning och övertagande av krediter för vilka kreditmarknadsbolaget B var kreditgivare utgjorde kreditförmedling. RR förklarade däremot att banken A:s omsättning av tjänster avseende arkivering av kreditakter inte var undantagen från skatteplikt enligt ML. Vad som betecknats som banken A:s efterarbete ansågs inte kunna definieras, varför förhandsbesked i denna del inte kunde lämnas. RR ändrade således förhandsbeskedet vad avsåg arkivering av kreditakter, undanröjde förhandsbeskedet till den del det avsåg annat efterarbete än arkivering av kreditakter och fastställde i övrigt förhandsbeskedet.

Förmedling av betalning

SRN har prövat frågan om undantaget är tillämpligt för tjänster som tillhandahålls av Bankgirocentralen. I förhandsbesked 1997-11-13 har nämnden med hänvisning bl.a. till en EG-dom (C-2/95, Sparekassernes Datacenter) ansett att de tjänster som innefattar transfereringar av medel mellan betalare och mottagare samt service som tillhandahålls i anslutning härtill utgör sådan banktjänst som omfattas av undantaget. Detsamma gällde tillhandahållande av dataprogram, som bankkontoren kan utnyttja via sina terminaler. Uppdragsfakturering ansågs däremot som en från själva betalningsförmedlingen klart åtskild prestation som inte kan anses som ett underordnat led i denna och vars omsättning därför inte omfattades av undantaget. Bankgirocentralen överklagade förhandsbeskedet avseende uppdragsfaktureringen. RR gjorde samma bedömning som SRN såvitt avsåg uppdragsfaktureringen (RÅ 1999 not. 46).

Upplåning och utlåning

SRN har i ett förhandsbesked 1997-12-16 (ej överklagat) ansett att den i ansöknings aktuella verksamheten omfattades av undantaget. Av handlingarna framgick att sökandebolaget upptog lån från allmänheten mot s.k. vinstandelsbevis och i sin tur lånade ut huvuddelen av de upplånade medlen till sitt utländska moderbolag.

Valutahandel

SRN har i ett förhandsbesked den 1999-05-27 ansett att undantaget från skatteplikt enligt 3 kap. 9 § ML är tillämpligt på de växlingsvinster som uppstår vid växling av valuta. SRN anförde bl.a.: "Det tilltänkta valutabolagets verksamhet avser valuta-transaktioner och omsättningarna omfattas därför av undantaget från skatteplikt för bank- och finansieringstjänster i 3 kap. 9 § ML. Det saknar för bedömningen betydelse om valutabolaget vänder sig enbart till X KB eller även till andra eller om verksamheten bedrivs genom ett handelsbolag eller ett aktiebolag". (Jfr EG-domstolens dom C-172/96, First National Bank of Chicago, vari fråga om valutahandel på avistamarknad utgör omsättning av vara eller tjänst var föremål för bedömning.)

Förvaltning av fordringar

Ett bolag förvärvar förfallna fordringar. Ett koncernbolags tjänster innebärande att för bolagets räkning föra förhandlingar med gäldenärer och även bevilja nya krediter hos bolaget har bedömts utgöra förvaltningstjänster som inte omfattas av undantaget i 3 kap. 9 § ML. Eventuella inslag som i mervärdesskatte-hänseende är att betrakta som finansiella tjänster framstår som underordnade led i förvaltningen. (Förhandsbesked 2001-12-05.)

35.2.2 Värdepappershandel och därmed jämförlig verksamhet

Värdepappershandel och därmed jämförlig verksamhet är undantagen från skatteplikt. Vad som avses med sådan verksamhet framgår av 3 kap. 9 § 3 st. 1 och 2 p. ML. Med värdepappershandel och därmed jämförlig verksamhet avses enligt nämnda lagrum omsättning och förmedling av aktier, andra andelar och fordringar, vare sig de representeras av värdepapper eller ej. Förvaltning av värdepappersfond enligt lagen (1990:1114) om värdepappersfonder utgör också värdepappershandel.

**C-235/00, CSC
Financial Services**

Undantaget motsvarar undantagen i artikel 13 B.d punkterna 3, 5 och 6 i sjätte direktivet. Innebörden av artikel 13 B.d i dessa delar har tolkats i domarna C-2/95, SDC, och C-235/00, CSC Financial Services. Den analys som domstolen gjorde i SDC- domen avseende överföringar och betalningar gäller i princip även handeln med värdepapper. Värdepappershandel innefattar därmed handlingar som förändrar den rättsliga och finansiella situationen mellan parterna och som kan jämföras med de

handlingar som förekommer vid överföring eller betalning. Jfr SDC-domen, punkt 73, och CSC-domen, punkt 26–28. Av CSC-domen följer att uttrycket transaktioner rörande värdepapper avser transaktioner som kan skapa, förändra eller utsläcka parternas rättigheter och skyldigheter avseende värdepapper. Även uttrycket förhandlingar...rörande...värdepapper har tolkats. Domstolens bedömning är att uttrycket inte avser tjänster som endast består i att tillhandahålla information om en finansiell produkt och i förekommande fall ta emot och handlägga ansökningar om att få teckna motsvarande värdepapper, utan att utfärda dessa.

Omsättning och förmedling av värdepapper

Bestämmelsen innebär att vederlag för aktier, courtage m.m. samt avgifter och provisioner, som tas ut av exempelvis banker och fondkommissionärer vid handel i kommission samt förmedling av värdepapper är undantagna från skatteplikt. Samma gäller för förvaltningsarvoden i ovan nämnda förvaltning av värdepappersfonder.

Market maker-tjänster

I anslutning till uppdrag att förmedla räntebärande instrument från emittent till placerare, vilket omfattas av undantaget från skatteplikt (jfr RÅ 2001 not. 23), tillhandahålls även tjänster innebärande att fortlöpande ange köpräntor på andrahandsmarknaden och, när bolagets eget innehav gör det möjligt, även ange säljräntor samt ange dessa i Reutersystemet eller motsvarande informationssystem. Dessa tjänster har av KR i Stockholm ansetts utgöra tjänster som omfattas av undantaget (2001-09-13, mål nr 2674—2675-2000). RSV har överklagat domen.

Lagerbolag

Försäljning av aktier medför inte skattskyldighet. Detta innebär att vederlaget för aktierna vid försäljning av ett s.k. lagerbolag genom överlåtelse av aktierna i bolaget inte medför skattskyldighet.

Överlåtelse av fordran

Överlåtelse av fordringar, t.ex. kundfakturor, hänförs till värdepappershandel och omfattas därmed av undantaget i 3 kap. 9 § ML. Detta överensstämmer med SRN:s ställningstagande i ett förhandsbesked 1999-03-02.

Förmedling av obligation

I ett brevsvar 1999-12-27, dnr 2546-99/120, har RSV ansett att ersättning från Riksgäldskontoret till återförsäljare av premieobligationer omfattas av undantagsbestämmelserna för förmedling av värdepapper.

Förhandsbesked Förvaltning av kapital

Ett överklagat förhandsbesked rörde frågan om ett bolag A bedrev värdepappershandel eller därmed jämförlig verksamhet. Bolaget förvaltade på uppdrag av kund visst av denne avsatt kapital genom placering i olika slag av värdepapper. Enligt kundens riktlinjer ägde A på eget initiativ och utan samråd med kunden göra ny- eller omplaceringar av kapitalet. Förvaltade

värdepapper förvarades i depå hos bolaget B, systerbolag till A, som också verkställde köpen och försäljningarna. Kunden skulle till A eller annan utöver visst avtalat arvode – om ej annat avtalats – erlägga avgifter i form av courtage och andra transaktionskostnader. A var inte ansvarigt för det ekonomiska resultatet av placeringarna såvida det inte visades att bolaget förfarit grovt vårdslöst. SRN ansåg inte att bolaget A:s tjänster var undantagna från skatteplikt. Nämnden uttalade därvid om A:s verksamhet och om de allmänna förutsättningarna för tillämpning av undantaget i nuvarande 3 kap. 9 § ML vad avser värdepappershandel och därmed jämförlig verksamhet följande:

Med omsättning och förmedling av aktie, andra andelar och fordringar, vare sig de representeras av värdepapper eller ej, avses tjänster att omsätta eller förmedla själva rättighetsbevisen på det sätt som dessa tjänster utgör typiska inslag i bankers och finansieringsinstituts verksamhet. Tjänster såsom rådgivning och liknande, vilka visserligen ofta utförs i anslutning till själva omsättningen men ändå är fristående i förhållande till denna omfattas inte av undantaget. Detta undantag gäller således inte tjänster som avser placeringsrådgivning och liknande vid värdepappershandel i dess gängse skatterättsliga bemärkelse såsom en yrkesmässig verksamhet inriktad på förvärv och överlåtelser för ett tillgodogörande av de värden som bevisen har.

Bolaget bedriver inte fondverksamhet enligt 1 § första stycket lagen om värdepappersfonder. Köp och försäljningar av värdepapper beslutas inom vissa ramar av bolaget men verkställs av en fondkommissionär. Det är den sistnämnde som utför själva transaktionstjänsten för vilken courtage eller motsvarande avgift erläggs. Att det i bolagets uppdrag ingår att utan vidare direktiv från kunden ge köp- och säljorder till fondkommissionären kan varken anses som omsättning eller förmedling av värdepapper i nu angiven bemärkelse. Enligt nämndens mening har de tjänster som bolaget tillhandahåller i stället närmast karaktär av analys- och rådgivningstjänster. Sådana tjänster är enligt vad som ovan anförts inte undantagna från skatteplikt. För denna bedömning saknar det betydelse hur provisionen beräknas.

RR instämde i SRN:s bedömning och fastställde det överklagade förhandsbeskedet (RÅ 1993 not. 71).

I ett förhandsbesked 1997-02-05 hänvisade SRN till RÅ 1993 not. 71 ovan och ansåg att sökandebolagets omsättning var skattepliktig. Omständigheterna i det aktuella ärendet var följ-

ande. Sökandebolaget A ingår i en koncern. Ett koncernbolag, B, vill att A ska förvalta visst kapital genom att verkställa köp och försäljningar av i Sverige utgivna penning- och kapitalmarknadsinstrument som statsskuldväxlar, obligationer, certifikat m.fl. instrument samt derivatinstrument i form av bl.a. terminer och optioner avseende nämnda instrument. Handeln ska ske i B:s namn och äganderätten vill värdepapperen tillkommer B. Nämnden ansåg att den tjänst som A ska tillhandahålla B i allt väsentligt är av samma slag som en sådan tjänst som bedömdes i RÅ 1993 not. 71, dvs. en analys- och rådgivningstjänst. RR fastställde förhandsbeskedet genom dom 1998-12-14 (RÅ 1998 not. 249).

Kapitalförvaltningsuppdrag har även varit föremål för prövning i ett förhandsbesked 2001-05-08. Uppdraget i det aktuella fallet grundar sig på en uppdragsbeskrivning som kunden medverkar till att utforma. Vidare utformas bl.a. direktiv för kortsiktig handel och beslut om uppdragen avseende långsiktiga placeringar fattas av en kommitté. Avgiften bestäms i förhållande till förvaltad kapital. Enligt meddelat förhandsbesked ska uppdraget anses utgöra en enda tjänst som inte omfattas av undantaget i 3 kap. 9 § ML.

**Konsulttjänst –
företagsöverlåtelse**

I ett annat överklagat förhandsbesked ansågs uppdrag att bl.a. finna en köpare till samtliga aktier i ett bolag som konsulttjänster i samband med företagsöverlåtelse, vilka inte omfattas av undantaget för värdepappershandel (RÅ 1994 not. 422).

Utgången blev likartad i RÅ 1996 not. 84 avseende verksamhet med information och förmedling/anvisning av köpare avseende aktier som var under tvångsinlösen.

I ytterligare ett förhandsbesked blev utgången likartad. SRN ansåg 1996-11-08 (ej överklagat) att en enstaka förmedling av samtliga aktier i ett företag i allt väsentligt får anses vara att bedöma som en konsulttjänst i samband med en företagsöverlåtelse och därför inte utgör sådan värdepappershandel i form av förmedling av aktier som avses i undantagsbestämmelsen i ML.

**Förmedling av
aktie i samband
med börsintroduktion utan eller i
anslutning till
nyemission**

I ett förhandsbesked 1999-11-02 har SRN ansett att s.k. corporate financeverksamhet i den del den avser förmedling av aktier i samband med börsintroduktion utan eller i anslutning till nyemission utgör en enda tjänst som omfattas av undantaget i 3kap. 9 § ML. S.k. corporate financeverksamhet innefattar ett flertal olika tjänster, som på ett eller annat sätt anknyter till ett bolags finansiering. RR har i dom 2001-02-09, RÅ 2001 not. 23, fastställt förhandsbeskedet.

Förmedling av aktier och andelar i fastighetsägande bolag

Även förmedling av aktier och andelar i fastighetsägande bolag har ansetts utgöra omsättning av en enda tjänst som omfattas av undantaget (förhandsbesked 2001-06-18, ej överklagat).

Tjänst avseende information och förmedling av fondandel

Ett bolags internetbaserade tjänster till ett fondbolag, vilket är ett aktiebolag som fått tillstånd att utöva förvaltning av en värdepappersfond och försäljning och inlösen av andelar i fonden, har bedömts i ett förhandsbesked 2000-12-21. Fråga var dels om tjänst rörande information skulle bedömas som en fristående tjänst, dels om tjänst rörande förmedling av fondsparares köp och försäljning (inlösen) av fondandelar skulle utgöra från skatteplikt undantagen värdepappershandel enligt ML. SRN bedömde informationstjänsten som en fristående tjänst som inte omfattas av något av undantagen i ML och genomförandet av förmedling av fondandelar som en från skatteplikt undantagen tjänst. Förhandsbeskedet överensstämmer med RSV:s uppfattning.

35.3 Undantag för försäkringstjänster

Enligt 3 kap. 10 § ML undantas omsättning av försäkringstjänster från skatteplikt. Med försäkringstjänster förstås enligt 3 kap. 10 § 2 st. ML

1. tjänster vars tillhandahållande utgör försäkringsrörelse enligt försäkringsrörelselagen (1982:713), eller enligt lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige och
2. tjänster som tillhandahålls av försäkringsmäklare eller andra förmedlare av försäkringar och som avser försäkringar.

Enligt 1 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713) får försäkringsrörelse, med vissa undantag, drivas endast av försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag som fått tillstånd (koncession) enligt lagen.

Med försäkringstjänst avses även tjänster hänförliga till återförsäkringsverksamhet.

Försäkringsföretagen tillhandahåller även ett antal andra fristående tjänster, för vilka skatteplikten får bedömas från fall till fall. Det kan vara fråga om olika administrativa eller finansiella tjänster, databehandling, skadereglering m.m. Om en sådan tjänst skulle ingå som ett naturligt och underordnat led i en tillhandahållen försäkringstjänst omfattas den dock av undantaget från skatteplikt. I annat fall blir försäkringsbolaget skattskyldigt om det tillhandahåller en skattepliktig tjänst. Detta kan vara fallet då

ett försäkringsbolag tillhandahåller datatjänster, arbetskraft, administrativa tjänster, m.m.

C-349/96, Card Protection Plan Ltd

I ett förhandsavgörande 1999-02-25 har EG-domstolen i målet C-349/96 mellan Card Protection Plan Ltd och Commissioners of Customs & Excise uttalat beträffande undantaget för försäkringstransaktioner att artikel 13 B.a ska tolkas så "att en skattskyldig som inte är försäkringsgivare och som inom ramen för en kollektiv försäkring som han har tecknat, ger sina kunder, som utgör försäkringstagarna, ett försäkringsskydd genom att anlita en försäkringsgivare som svarar för försäkringsrisken, utför en försäkringstransaktion i den mening som avses i nämnda bestämmelse. Uttrycket försäkring i denna bestämmelse innefattar de verksamhetsklasser avseende räddningsservice som återges i bilagan till rådets första direktiv 73//239/EEG av den 24 juli 1973 om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direktförsäkring än livförsäkring, i dess lydelse enligt rådets direktiv 84/641/EEG av den 10 december 1984".

Domstolen uttalade vidare att det ankommer på den nationella domstolen att transaktionen ska anses bestå av två fristående tjänster eller om den ena "utgör den huvudsakliga tjänsten i förhållande till vilken den andra tjänsten är underordnad, så att den senare skattemässigt ska behandlas på samma sätt som den huvudsakliga tjänsten".

Slutligen uttalade domstolen att artikel 13 B.a i sjätte direktivet ska tolkas så att "en medlemsstat inte får begränsa räckvidden av undantaget för försäkringstransaktioner till att endast avse sådana tjänster som utförs av de försäkringsgivare som enligt den nationella rätten tillåts att bedriva försäkringsverksamhet".

Administrativa och tekniska tjänster

RR fastställde 1997-06-16 (RÅ 1997 ref. 42) ett förhandsbesked. RR ansåg, i likhet med SRN, att ett försäkringsbolags åtagande att bedriva ett annat försäkringsbolags försäkringsrörelse var en tjänst avseende drift och administration av verksamhet och inte en försäkringstjänst enligt 3 kap. 10 § ML.

RR motiverade sitt ställningstagande med att undantaget i 3 kap. 10 § ML från skatteplikt gäller endast "försäkringstjänster" och att det synes stå bäst i överensstämmelse med vanligt språkbruk att använda detta uttryck som beteckning på sådana tjänster som försäkringsgivaren tillhandahåller direkt till försäkringstagaren. RR ansåg vidare att förarbetena till ML inte ger stöd för att uppfatta anknytningen till begreppet försäkringsrörelse som en utvidgning i förhållande till vad som nu sagts utan pekar snarare på att anknytningen har gjorts i preciserande och begränsande syfte.

Ett företag som åtar sig att på uppdrag från försäkringsbolag eller försäkringsmäklare, göra tekniska undersökningar, värderingsuppdrag eller skaderegleringar, tillhandahåller skattepliktiga tjänster.

Försäkringsaktiebolaget Skandia, C-240/99

Denna fråga har också prövats av EG-domstolen i målet C-240/99, Försäkringsaktiebolaget Skandia. Av domen framkommer att ett försäkringsbolags åtagande att, mot det vederlag som utgör en marknadsmässig ersättning, bedriva ett annat helägt försäkringsbolags verksamhet, vilket fortsätter att ingå försäkringsavtal i eget namn, inte utgör en försäkringstransaktion i den mening som avses i artikel 13 B.a i sjätte direktivet.

Varor som övertagits vid skadereglering

Försäkringsföretags omsättning av varor som övertagits i samband med skadereglering är skattepliktig enligt 3 kap. 24 § 3 st. ML. Försäkringsföretaget har dock ingen avdragsrätt för ingående moms när det tar över varan.

Förmedling

Som ovan nämnts kan även andra förmedlare av försäkringar än försäkringsmäklare anses utföra försäkringstjänst som är undantagen från skatteplikt. Det kan här vara fråga om t.ex. återförsäljare av varor som förmedlar en försäkring avseende den försålda varan. Av avgörande betydelse är att tjänsten ska avse åstadkommande av ett försäkringsavtal mellan huvudmannen och en försäkringstagare.

Förhandsbesked Försäkringsförmedling

I RÅ 1995 not. 105 fastställde RR ett överklagat förhandsbesked angående skatteplikten vid omsättning av en försäkringsförmedlars tjänster.

RR:s majoritet gjorde samma bedömning som SRN:s majoritet. Detta innebar att majoriteten ansåg att undantaget för försäkringstjänster är tillämpligt på dels de tillhandahållanden som avser försäljning av försäkringar, dels de som avser besiktningar utförda antingen som underlag för premiesättning m.m. innan kunden fått teckna försäkring, eller som t.ex. på grund av ändrade riskförhållanden, avser en bedömning av om ett tillfredsställande försäkringsavtal föreligger.

Besiktningar som utförs i rent skadeförebyggande syfte och sådan skadereglering som avser sanering och reparation för att åtgärda viss typ av skada omfattas däremot inte av undantaget och är således skattepliktiga.

I förhandsbeskedet drog SRN upp vissa riktlinjer för vad som bör anses utgöra försäkringstjänster. Det gällde både tjänster tillhandahållna av försäkringsgivare och förmedlars tjänster. Dessa riktlinjer har RR, i och med ovanstående dom, godtagit.

Beträffande *försäkringsgivare* menade SRN att försäkringar, antingen direktförsäkringar eller återförsäkringar, dvs. konces-

sionspliktiga tjänster, är att hänföra till försäkringstjänster. I sådana tjänster får även anses ingå s.k. beståndsvård, dvs. inspektioner av försäkringsobjekt för att hålla skaderisken nere och biträde till kunden vid skada m.m. Vidare får anses ingå inspektion och åtgärdande av skada vid inträffat försäkringsfall.

Beträffande *försäkringsmäklare* och *annan förmedlare* av försäkringar (t.ex. bank eller bilhandlare som har samarbetsavtal med försäkringsbolag) anförde SRN bl.a. följande:

Såvitt gäller försäkringsmäklares tjänster får det anses klart att skattefriheten enligt ML inte är avsedd att gälla tjänster som tillhandahålls utan samband med försäkringsmäklarverksamhet. En naturlig avgränsning synes därför vara att till skattefria tjänster enligt ML hänföra sådana tjänster som ingår i en verksamhet på vilken den ovannämnda lagen om försäkringsmäklare är tillämplig.

Övervägande skäl talar för att behandla även tjänster som utförs av andra förmedlare av försäkringar efter samma grunder. Även anvisningstextens ordalydelse ”förmedlare av försäkringar”, tyder på att avsikten har varit att undanta endast tjänster avseende själva förmedlingen av försäkringsavtalen. Tjänster som inte syftar till att sluta sådana avtal skulle därmed vara uteslutna från skattefriheten.

SRN ansåg således att försäkringsmäklares förmedling av direktförsäkringar kan anses som försäkringstjänst. Även riskanalyser och rådgivning av juridisk och ekonomisk natur som denne utför i en upphandlingssituation eller under ett försäkringsavtals löptid på grund av förändringar i försäkringsobjektet, försäkringstagarens risksituation m.m., samt inspektioner i samband med förnyelse eller omskrivning av ett försäkringsavtal får anses utgöra försäkringstjänst. Motsvarande bör gälla för annan förmedlare av försäkringar.

Utanför försäkringstjänstområdet faller däremot rent skadeförebyggande åtgärder, t.ex. installation av larm, inspektioner för att förhindra skada och åtgärder som avser t.ex. reparations- och byggnadsverksamhet, samt åtgärder som avser att återställa försäkringsobjektet i oskadat skick, då dessa tjänster tillhandahålls av försäkringsmäklare eller annan förmedlare av försäkringar.

Administrations-tjänster

I ett förhandsbesked 1996-05-14 hänvisade SRN till det ovan refererade förhandsbeskedet (RÅ 1995 not. 105) och ansåg att de tjänster som sökandebolaget tillhandahöll sina lokala försäkringsbolag inte kunde ses som förmedling av försäkring eller som ett underordnat led i en sådan förmedling. Enligt nämnden tillhandahölls tjänsterna de lokala bolagen för att de skulle

bedrivs effektivt och på ett likartat sätt och var i allt väsentligt att anse som administrationstjänster.

Fondplacering

I ett förhandsbesked 1998-05-14 (ej överklagat) har SRN ansett att placeringstjänst av fondförsäkring inte kan hänföras till undantaget för försäkringstjänster eller till något annat undantag från skatteplikt enligt ML. Sökandebolaget bedrev verksamhet avseende rådgivning om och förmedling av placeringar av s.k. fondförsäkringar. I denna försäkringsform är det försäkringstagaren som bestämmer i vilka av tillgängliga värdepappersfonder som försäkringskapitalet ska placeras. Försäkringstagaren uppdrar åt sökandebolaget att för deras räkning göra de placeringar och omplaceringar av försäkringskapitalet som bedöms vara tillämpliga, alternativt kan sökandebolaget anlita extern fondförvaltare som genomför sådana omplaceringar. SRN ansåg att sökandebolaget tillhandhåller försäkringstagarna något som närmast kan betraktas som en analys- och rådgivningstjänst avseende fondplacering.

Telefonförsäljning

SRN ansåg i ett förhandsbesked 1999-06-18 (ej överklagat) att telefonförsäljning av försäkringar ska ses som en försäkrings-tjänst. Sökandebolaget skulle för försäkringsbolags räkning bedriva telefonförsäljning av försäkringar. SRN gjorde följande bedömning. ”Syftet med den i ärendet aktuella tjänsten avseende telefonförsäljning av försäkringar är att sluta försäkringsavtal mellan försäkringsbolaget och en försäkringstagare”.

Jämför även EG-domstolens förhandsavgörande den 25 februari 1999, C-349/96, Card Protection Plan Ltd, där domstolen uttalat att undantaget för försäkringstransaktioner inte får tillämpas alltför snävt.

Completion bonds

SRN har i ett förhandsbesked 1999-10-01 (ej överklagat) prövat huruvida en verksamhet att sälja s.k. completion bonds (”färdigställandegaranti”) är en skattepliktig verksamhet enligt ML. Verksamheten beskrevs som en form av åtagande enligt vilket sökandebolaget garanterar sina kunder – filmproducenter m.fl. aktörer inom filmbranschen – att en viss film som åtagandet avser ska bli färdig inom en viss tid och till en viss, angiven kostnad. Bolaget följer inspelningen av filmen dagligen, genom olika rapporteringssystem, och kan självständigt fatta beslut om åtgärder av olika slag för att uppfylla åtagandet. Fråga var huvudsakligen om sökanden kunde anses omsätta försäkrings-tjänster. SRN ansåg att verksamheten inte kunde hänföras till undantaget i 3 kap. 10 § ML och att omsättningen inte heller enligt någon annan bestämmelse i ML var undantagen från skatteplikt. SRN åberopade EG-domstolens dom 1999-02-25, C-349/96, avseende Card Protection Plan Ltd och hänvisade till vad man där anfört angående begreppet försäkringstransaktioner: att

sådana enligt en allmän uppfattning kännetecknas av att en försäkringsgivare åtar sig att, mot förskottsbetalning av en premie, tillhandahålla försäkringstagaren den prestation som parterna kom överens om när avtalet ingicks, för det fall försäkringsrisken skulle förverkligas.

**Kompensation för
fordran i konkurs**

RSV har i en skrivelse, 1999-09-01, dnr 7606-99/120, behandlat frågan om virkesleverantörer, som hade fordran i en konkurs och erbjöds full kompensation av en tredje part (en intresseorganisation) mot villkor att leverantören överlät sin fordran för en krona och även ansökte om medlemskap i intresseorganisationen. Frågan var dels om det förelåg en konstaterad kundförlust för virkesleverantören, se vidare avsnitt 12.6, dels om betalningsströmmen skulle anses som en försäkringsersättning som omfattas av bestämmelserna i 3 kap. 10 § ML. En försäkringstjänst enligt 3 kap. 10 § ML ansågs inte föreligga.